עין משפם

נר מצוה

מן סנהדרין מט: נדה סב.,
ז' רושלמי מעשרות פ״א ה״ה,
שבת פ״ג ה״ה,
לקמן לו: לו.,
ז' ת״כ צו פ״ז
ה״א,
ס [לקמן לו: לו.,
ו' ס ו מ״,

ללש],

שינויי נוסחאות

יהם מבה"ו. נובוה יובן הגהת

:(מ"ש) גרי"ב שם: יון ל"ל בעי

שם: כגו כ"ה בירושלמי. ובל"ה

כלפנינו: בה] ל"ל מתבשל. וכ"ה

בתום' שבת. ואח"כ מתיבת

תוס׳ הרא״ש שבת): כח] שיעור

שם): כמן והחלטה היינו עירוי

יחו ל"ל משמד ורחה

דם חמאת פרק אחד עשר זבחים

עירה לתוכו רותח מנין ת"ל אשר תבושל כו ישבר. מכאן מדקדק ר"ת דעירוי ככלי ראשון מדחשיב כמבושל ונראה דאדרבה קשה מכאן דהא קרי ליה בסמוך בלוע בלא בישול מיהו י"ל

מג אב מיי פייט מהלי איסורי ביאה הלכה לו: מד ג מיי פייח מהלי מעשה הקרבנות הלכה יא: מד ד מיי שם הלכה (ה) דחשיב ליה בלוע בלא בישול לפי שאינו מתבשל מחמת הכלי דבכלי :['7'] אחר נתבשל ורבינו שמואל היה הו ה מייי שם: הו ו מיי פייצ שם הלכה כג: הו ז מיי פייט מהלי מאכלות אסורות הלי כב טוש"ע יו"ד סיי או סעיף א: מדקדק דעירוי ככלי שני מהא דתנן בפרק כירה (שבת דף מב:) י האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין לא יתן מם ח מיי שם טוש"ע שם לתוכן תבלין דמשמע הא לערות מהם סעיף ב: סעיף א"ח סיי תנא סעיף א וטוש"ע סימן או על התבלין שרי ועוד היה מדקדק מהא דקי"ל כשמואל דאמר תתאה גבר :סעיף דתניא כוותיה בפ׳ כילד לולין (פסחים דף עו.) והיה מתיר מתוך כך לערות רותחין תורה אור השלם מכלי ראשון על התרנגולת כדי למולגה וּכְלִי חֶרֶשׁ אֲשֶׁר תְּבָשֵׁל בּוֹ יִשְׁבַר וָאָם בָּכְלִי נְחֹשֶׁת בָּשֶּׁלְה ור"ת אומר דאדרבה דוק מסיפא ומרק ושטף בּמִים: ויקרא ו. כא

אבל נותן לתוך הקערה הא לערות מאילפס על התבלין אסור ועוד לדבריו קשה ההיא משנה למ"ד עילאה גבר אלא איידי דתנא רישא הגהות הב"ח המיחם שפינהו לא יתן לתוכו מים כאו (ל) גם' ואי ס"ד נישול ובילוע נט) גם ומי סית כיסור ובידוע געביד של חרק: (ג) רש"י ד"ה ה"ג וכו' ת"ל כו כל"ל ותיכת אשר נמחק: אבל נותן לתוך הכום תנא סיפא נמי האילפס והקדירה לא יתן לתוכן (מים) [תבליון אבל נותן לתוך ההערה ובירושלמי משמע דעירוי מוסף רש"י ככלי ראשון דאמרינן עלה בגמ' מהו ליתן תבלין מלמטה ולערות עליהן מלמעלה רבי יונה אומר בי עירוי ככלי ראשון חייליה דר' יונה מן הדא וכל

. צריך לכסכס שלש פעמים. בין שתי ידיו כדרך כיבוס בגדים בין שמי ידיו מדרך כינוס בגדים שכופל לדו עם לדו ומשפשף ומולין ומביח (נדה 20. רוק טפל. שלא טעם כלום כל אותו היום קודם לכן והיינו טפל בלא טעם (שם (מב) הוב מפל מקם ונגוב וחסר כלי חרם חשר תבושל בו ישבר חין לי אלא שבישל בו עירה לחוכו רותח כל טעם מאכל כגון דבר שלא נמלח מניין ת"ל ואשר תבושל בו ישבר דמיהרי טפל (סנהדריו מט:): תנור של מקדש של מתכת היה. משום שתי הלחם ולחם הפנים שאפייתן וקדושתן נתנור הוה ליה מ"מ (וכה אמר הכין) א"ר כו יוסי תמן כדו כלי חרם בולע תבלין אינו מבשל כהו פירוש כלי חרם בולע טפי כלי שרת וכ"ש דחרם לא עבדינו יריאה רר:: **דאטחו ביה** משאר כלים איתיב רבי יוסי בר' בון ביצה (ב:): דאטחו ביה טיחייא. שומן נמנו צו בקרקעימו ונומן טעם כלמם: לעולם. אפילו חור והוסק: ואפרי במילחא. להכי נקט אפי במילחא שאין דרך לאכול פת בלא מלח או ליפתן והתני אף י בכלי נחשת כן אית לך למימר כלי נחשת בולע פי' וכי בלע יותר משאר כלים בתמיה השתא (פסחים ל.) טשין. לשון טמ (שם:) אמר רב קדירות בפסח ישברו. רב לטעמיה דלמת חמן אף ללחר זמנו לסור בהנלה כר' מדמי התם כמו שבולע על ידי עירוי כמו כן מבשל ע"י עירוי ש"מ מיתניא בו כוותיה דרבי יונה אלמא הילכתא כוותיה ואע"ג דקי"ל כוותיה דשמואל הודה, ואית ליה במשהו והסבר נותן טעם לפגם אסור (שם.) מוהי דאמר מתאה גבר מודה שמואל יותן שעם לפגם ומור (נפט) בווקר לההיא. דקתני עד שיוסק דמשמע הא הוסק שרי בתנור של מתכת אבל של חרס התורה העידה דמבשל כדי קליפה דהא ברייתא דמסייע ליה קתני חם לתוך לונן עליו שאינו יוצא מידי דופיו לעולם: מדיח ופריך הש"ם אדמיקר ליה בלע חיים עלייהו. ואי שרית ליה ע"י היסק פנים מורה היתירא וסמיך פירוש קודם שילטנן חום שלמעלה כוו אסיסק נחוץ (שם:):

שימה מקובצת

ת"ר אשר תכשל בו כו'. [ער מטובת] לטב"ל סר ללפיס ע"ו (וקע"ו) [וסר ע"ו]: תובתא דרבה בר אהילאי. ול"ת אמאי איתותב לוקמה בשל מתכת. יותהי היותוב טקומי בשל מתכתו וייל דשמא הוא אסר אף בשל מתכת. וא"ת א"ל לוחביה ממתני דקתני השפוד והאסללה מגעילן, וייל דשאני הנך דאפשר המצירן בל, עויץ מה שאין כן בתנור שאין הכשרו אלא נה שנהן כן כנומר שהין הכשר מונו בהיסק מבפנים (הר"ף ז"ל. ב"ש): רש"ר ד"ה תלאו כו' אבל לא נבלע בו בלום. נ"ב כי מה שנופל מן הבשר, בגמלים שיש בתנור הוו נופל הבשר, בלום. ואינו נבלע כלל בתנור. מספר ישן:

הכי גרסי׳ וכי חימא דמיבלע להו בהדי שבעה סממנין ומעבר יבן להו לכולהו כחד: שלא כסדרן. כסדר שהן שנויין במשנה זה אחר זה יו כסדר העברתן: לריך לכסכם. לריך לשפשף הכתם שלשה פעתים בכל אחד והכי אמרינן בנדה [סב.]: בותבר' ר"ש אומר קדשים קלים

ל) [ע'תו' ב"ב קי. ד"ה נשוט], מ) פסחים שם, י) [וע"ש ע"ב מו' ד"ה אבל], ל) [ע' ח"כ לו פ"ו], () [וע"מ ע"ו עד: ד"ה הרי הבלוע נעשה נותר ופולטו בהיתר לאחר זמן מודי רבי שמעון דבעי הגעלה ברותחין ומתורת מריקה ושטיפה הוא דממעיט ליה כדמתרלינן בגמ׳ ולו:] גבי תרומה לא נלרכה לכדאמר דו מר במים ולא ביין במים ולא במזוג א] לתוכו (ד"ו): ב] ת"ל אשר בו ישבר כל"ל. וכן נתוס' (ש"ח). וע' רק"י וכ"ח: ג] דילמא הא אפי׳ ביין ואפי׳ במזוג: גבו׳ ה״ג בתורת כהנים עירה לתוכו רותה מניין ת"ל (כ) אשר בו ישבר. מדסמיך ישבר אצל בו ולא כתב אם בכלי הכ"ח]. וכש"מ מיקן בלא בלוע מותר ניעביד נמי של חרס: חרם תבושל ישבר למידרש אם נבלע מותר ניעביד נמי של הרס: ה] 5"ל ביה (ש"מ): ז] ל"ל לההיא (ש"מ): ח] ונעביד להו כל"ל (ש"מ): ב] עלייתו דלמא מתברי (פריד): י] גילסת הערוך בוביא ונססמים ח" בוכיא וע" פריסה בו מ״מ ישבר: סלאו. לשפוד של מטאת לצלותו באויר תנור דנתבשל מו בו אבל לא נבלע בו כלום: מהו. מי הוי לריך תנור שבירה או לא: ונפסמים סיי בוכיא ועיי פניטה יו"ד סיי ל"ו סק"ו (הגרייב): יא] נפסמים (ל ע"נ) מסיים ואי מלייה גומרי שפיר דמי. ועי נ"י לו"ח סי' מנ"ל: יב] ול"ג וחחד שעירה לחוכו. חלמה החדה קפיד דהא עירה לתוכו בלוע איכא ל"ג מורטן מי מניטן. "בן ולי"ג מעבר (מהר"פ. ש"מ): "גן כך מדר מעבר (מהר"פ. ש"מ): "רן ל"ל מדר העברתן (ש"מ): "רן ל"ל אל לכדאמר (באה"מ): מזן נש"מ: מון נ"ע" גורס מדר ונייג ע"ז לך ע"ל ונהעי בישול ליכח: בלוע בלה בישול לה מיבעית לן. דכיון דהוי נותר והתורה העידה על כלי חרס שחינו יוצא מידי : דופיו מו לעולם [ע"ו לד.] ובעי יו שבירה של מסכם היה. קס"ד מפני שלולין בו יהן ל"ל משמן (כתח"י וש"ם). ישן כש"מ בוכיא. ולאה אות ישן כן שטחין אותן ואופין כר' כל"ל והשאר (מחק (ש"ח): כא' ל"ל צונן (צ"ק): כבן אומר שפודי חטאת שלא יטען שבירה: בישול ובלוע. שמן יהו המנחה: טחו ביה טחייה. מין טיגון הוא שעושין מלחם וטשין התנור באליה ואופין את שנו). בגן כי טי פירוענתי וכל ק הגיה [עפ"י התוס' בשבתן ודחי ר' יוסי: בדן בש"מ מגיה תוך כלי. אבל בירושלמי ובראשונים הלחם אחר שטחוהו ובמס' שבת (דף קיט.) נמי אמרינן תלתא סאוי טחיי: לעולם. ואפילו הסיקוהו ואפו בו דקסבר אינו יולא מידי דופיו ₪: מפני פנוט שבת החול מהיכת פירוש עד חיבת איתיב, מוחק הש"מ משום מה: בו] נ"ל מדתניא (ש"ח): בו] של עליון הרגל עבירה. שלא יאכל הפת עם הבשר: אמאי אמר רב כו'. הא אית להו תקנתא בהיסק: מוקים לההיא. דקתני עד שיוסק התנור כל"ל (ש"מ): ל] ל"ל כששפכן (ש"מ): לאן כמר (ש"מ): בשל מתכת: כוביה ישו. רעפים חלוליו (ש"מ). לאן כמו (ש"מ) לב] כשם ששופכין (תוס רא"מ שמ). וכל"ק הגיה בשופכין: כמין שפיתת קדירה ופעמים שטחין ב

כו'. ובגמ' מפרש טעמא. ואם תאמר

וכי תימא דמבלע להו בהדי שבעה סממניז ומעבר להו לכולהו כחד והתגן אהעבירן שלא כסדרן או שהעביר שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום וכי תימא דמיבלע להו בהדי חד מסממנין והא יצריך לכסכם שלש פעמים בכל אחד ואחד תנן אלא דמבלע להו ברוק תפל דאמר ריש לקיש רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד: מתני' יאחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכהאו רותח יאחד קדשי הקדשים ואחד קדשים קלים מעונין מריקה ושטיפה יר"ש אומר קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה: גבן ת"רייאשר תבושל בו אין לי אלא שבישל בו עירה לתוכו רותח מנין ת"ל בו ואשר תבושל בו ישבר בעי רמי בר חמא התלאו באויר תנור מהו אבישול ובילוע הוא דקפיד רחמנא או דילמא אבישול בלא בילוע אמר רבא ת"ש אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח בלוע בלא בישול לא קמיבעיא לן כי קמיבעיא לן בישול בלא בילוע מאי ת"ש סדאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יתנור של מקדש של מתכת היה ואי ם"ד בישול 🕫 בלא בלוע לא דו קפיד ניעביד של חרם כיון דאיכא שירי מנחות דאפייתן בתנור ואיכא בישול ובילוע עבדינן של מתכת יההוא תנורא דאמחו בה יו מיחייא אסרה רבה בר אהיליי למיכלה לריפתא לעולם ואפי' במילחא דילמא אתי למיכלה בכותחא מיתיבי "יאין לשין את העיםה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו מחאין משין את התנור באליה ואם מש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור תיובתא דרבה בר אהיליי תיובתא

אותו שמן ואופין בו לחם הקרוי טיחיא: אמר ליה רבינא לרב אשי וכי מאחר האיתותב רבה בר אהיליי אמאי ייאמר רב קדירות בפסח ישברו אמר ליה רב מוקי לה ההיא בשל מתכת ואי בעית אימא בתגור של חרם זה הסיקו מבפנים וזה הסיקו מבחוץ ונעביד ח הסקה מבפנים מחיים עלייהו מו דמתברי הילכך האי כוביא מהסיקו מבחוץ הוא ואסיר או

ליקוטים

י עירה לתוכו רותח מנין. היה ר״ת אומר דעירוי ככלי ראשון, והביא יאיה לדבריו מהא דאמרינן בזבחים פרק דם חטאת ת"ר אשר תבושל בו ישבר אין לי אלא שבישל בו עירה לתוכו רותח מנין ת"ל בו ישבר אלמא דעירה מנין ת"ל בו ישבר אלמא דעירה לתוכן רותחים חשיב כמבשל ואי . קשיא לד הא אמרינז התם בההיא ליה בלוע בלא בשול לא קא . מבעיא לי כי קא מבעי לי בשיל . כלא כלוע מאי אלמא דעירה בלא בלוע מאי אלמא דעידה לתוכו רותח חשיב בלוע בלא בישול, יש לומ׳ דהכי קאמר בלוע בלא בשול מחום כלי זה כגו׳ שעירה לתוכו רותח שלא נתבשל מחום כלי זה אלא מחום מובשל מווום כלי וו אלא האש כלי אחר שנתבשל בו אצל האש נבלע בתוך כלי זה, כי קא מבעיא לי בשול בלא בלוע כגון תלה באויר התנור שנתבשל מחום כלי וה אצל האש ולא נבלע לתוכו מ״מ ע״י עירוי נבלע בתוך הכלי ואוסרו (תוק׳ למ״ש שנת מנ.): ונעביד הסקה מבפנים. ואקשינן

נבלע ממנו מקלת בתחתון ומשני אימא חם לתוך לוגן קולף ועוד מייתי ר"ת ראיה מהא דקאמר בפרק כל שעה (פסחים דף ה:) המעיסה ב"ש פוטרין וב"ה מחייבין החליטה ב"ש מחייבין ובית הלל פוטרין איזו היא המעיסה ואיזו היא החליטה המעיסה קמח על גבי מוגלשין פירוש מוגלשין מים רותחין ופריך מ"ש המעיסה ומאי שנא החליטה ומשני חברא מי ששנה זו לא שנה זו אלמא מאן דפטר מחלה בקמח על גבי מוגלשין משום דלאו לחם הוא כיון שנילוש ברוחחין פטר נמי במוגלשין ששפכן על גבי קמח אע״פ שנשפכו לכלי שני אלמא עירוי ככלי ראשון מיהו קשה היכי פטר הא אינו מבשל אלא כדי קליפה לשמואל דאמר תחאה גבר דקי"ל כווסיה וי"ל דמיירי כגון דליכא אלא כדי חיוב בא חלה מצומצם או מעט יוסר דבחר קליפה אין נשאר כשיעור חלה ועוד מביא ר"ת ראיה מהא דאמר בשילהי ע"ז (דף עד:) נעוה ארתחו אלמא עירוי ככלי ראשון דאין יכול להכשירו אלא בעירוי ועוד יש לדקדק דמיירי בעירוי מדתניא התם רבי יוסי אומר הרוצה לטהרן מיד מגעילן ברותחין או חולטן במי זימים והחלטה 🖾 אינו אלא עירוי כדמפרש בפסחים (דף או:) מוגלשין ע"ג קמח מיהו אין ראיה משם לשאר דברים דבכמה דברים מיקל ביין נסך שאין מיקל בשאר איסורין דחולטן במי זיתים משמע אפילו לוגן כמו חלטי לה בחלא דכל הבשר (חולין דף קיא.) גבי כבדא וכן עירוי שלשה ימים מעת לעת וניגוב והנחה מגת לגת שכל אלו העניינים לא מהני בשאר איסורים וטעמא משום דביין נסך אין איסור רותח כלל אלא שהחמירו בו להרתיחו ואף ר"ת התיר לשפוך רותחין לחוך החבית שהיה בה יין נסך ולהפכם מלד זה ללד זה בחוך החבית אע"פ שכבר היו בכלי שני מיד כששופכן 6 בחבית ולא נפלו על כל לידי החבית אלא מכלי שני שהופכן מלד זה לאד זה ואפילו עירוי מכלי ראשון ליכא ומ"מ עירוי הוא ככלי ראשון לענין שאר איסורין כמה או שהוכחתי ומה שכתב בסדר של פסח 0 המתחיל אדיר דר מתוחים הכנת קערות ומיליהם בכלי שני שימושיהם כשופכין לבו מסיר בהן כך שופכין רותחין עליהן אומר ר"ת דליתיה דכל כלים שבעולם מהניא שפיכת

לרב נמי נסקינהו להני קדירות מבפנים ויבשל בהו. ומשני תנור היינו דרד תשמישו והסיקו מבפנים. אבל קדרות דלאו היינו אורחייהו ואי אמרת ליה לאסוקינהו מבפנים חיים עלייהו דלמא פקעי ולא עביד. הלכד גורינו בהו וכ"ק פסקיס ל ע"מ: